

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymävalmistelu

Taustamuistio Maalahden ja Korsnäsin osallistumisesta valmisteluun

Taustaa

1. Kuntayhtymän uusi perussopimus tulee voimaan 1.1.2021. Perussopimuksen mukaan kuntayhtymä voi niille jäsenkunnille, jotka niin päättävät, järjestää lakisääteiset sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut alueen väestölle siltä osin kuin kunnat ovat siirtäneet kuntalain (410/2015) 8 §:n mukaisen järjestämisvastuun kuntayhtymälle.
2. Kuntayhtymävalmistelun ohjausryhmä päätti 13.5.2020 että ne kunnat, jotka viimeistään 16.6.2020 ovat päättäneet sosiaali- ja perusterveydenhuollon järjestämis- ja tuottamisvastuun vapaaehtoisesta ja kokonaisvaltaisesta siirtämisestä hyvinvointialueen kuntayhtymälle, jatkavat heti 16.6.2020 jälkeen valmisteluprosessia.
3. Ohjausryhmä päätti, että ne kunnat, jotka tekevät päätöksensä 16.6.2020 jälkeen kuluvan vuoden aikana, osallistuvat valmistelutyöhön 1.1.2021 lähtien.
4. Ohjausryhmä totesi kokouksessaan 17.6.2020, että kuntayhtymän kunnat, Korsnäsiä ja Maalahtea lukuun ottamatta, ovat tehneet päätöksen järjestämis- ja tuottamisvastuun siirtämisestä hyvinvointialueen kuntayhtymälle.
5. Korsnäs ja Maalahti ovat kuitenkin mukana kuntayhtymässä lainsäädännön mukaisen erikoissairaanhoidon järjestämisessä.
6. Osallistumisen osalta on ratkaistava kaksi olennaista kysymystä: Mitkä asiat koskevat hyvinvointialueen kuntayhtymän valmistelua ja mikä katsotaan valmisteluksi?

Valmistelu ja päätöksenteko

1. Hyvinvointialueen kuntayhtymän valmistelua koskevat päätökset tehdään kuntayhtymän hallituksessa ja valtuustossa.
2. Valmistelua puolestaan tehdään sote-johtoryhmässä, koordinaationeuvottelukunnassa sekä hyvinvointikuntayhtymävalmistelun ohjausryhmässä.
3. Sote-johtoryhmä ja koordinaationeuvottelukunta ovat viranhaltijoista koostuvia toimielimiä, jotka tuottavat ja suodattavat materiaalia ohjausryhmälle.
4. Ohjausryhmä puolestaan koostuu enemmän poliittisista päätöksentekijöistä ja toimielin tekee linjauksia hallitusta sekä valtuustoa varten.
5. Lisäksi ohjausryhmä on päättänyt kokouksessaan 17.6. perustaa viisi valmistelutyöryhmää (taloustyöryhmä, HR-työryhmä, tukipalvelutyöryhmä, rajapintatyöryhmä ja kiinteistötyöryhmä), joihin Pohjanmaan hyvinvointialueelle järjestämisvastuun siirtäneitä kuntia ja RannikkoPohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymiä on pyydetty nimeämään virkamiesedustajansa ja heidän varahenkilöt. Valmistelutyöryhmiin on jo tässä vaiheessa perusteltua nimetä kaikkien kuntien edustajat.

Mitkä asiat koskevat hyvinvointialueen kuntayhtymää?

1. Osa asioista liittyy selkeästi hyvinvointialueen kuntayhtymän valmisteluun ja osassa puolestaan on mukana myös selkeästi erikoissairaanhoidon järjestämisen näkökulma.
2. Väliin jää kuitenkin paljon sellaisia asioita, joiden ei voida yksiselitteisesti kuuluvan kumpaankaan edellä mainittuun kategoriaan.
3. Lisäksi valmistelun aikana käsitellään valtionosuushankkeita. Hankkeissa on mukana myös Korsnäs, Maalahti sekä Kruunupyö, jonka sairaanhoitopiirinä on kuitenkin Soite.
4. Ohjausryhmän kokouksissa asiat käsiteltäisiin seuraavassa järjestyksessä: 1) valtionosuushankkeita koskevat asiat, 2) koko kuntayhtymää koskevat asiat ja 3) hyvinvointikuntayhtymän perusterveydenhuollon ja/tai sosiaalihuollon siirron valmistelua koskevat asiat.
5. Kategorian 1 asioiden käsittelyn jälkeen kokouksesta poistuisivat Kruunupyön edustajat ja kategorian 2 käsittelyn jälkeen Korsnäsin ja Maalahden edustajat.
6. Koordinaationeuvottelukunta tekisi oman kokouksensa esityslistan hyväksymisvaiheessa ehdotuksen siitä, mitkä asiat kuuluisivat mihinkin kategoriaan. Koordinaationeuvottelukunta päättäisi Korsnäsin ja Maalahden edustajien osallistumisesta esityslistansa mukaisiin asioihin ohjausryhmän 13.5.2020 tekemän linjauksen mukaisesti.
7. Ohjausryhmä voisi kokouksessa esityslistaa hyväksyessään joko hyväksyä koordinaationeuvottelukunnan ehdotuksen tai halutessaan muuttaa esityslistan käsittelyä toisenlaiseksi.

Mikä katsotaan valmisteluksi?

1. Kyse on juridisesti enemmän sopimusasiasta kuin hallinnollisesta päätöksenteosta. Sopimusoikeuteen puolestaan kuuluu se, että sopimuksia voidaan yhteisellä päätöksellä muuttaa.
2. Valtuustot eivät ole tehneet päätöksiään ehdollisina, mutta niiden tiedossa on ollut periaate, ettei valmisteluun voi osallistua, jos liittymispäätöstä ei ole tehty.
3. Edellä esitetyn perusteella kompromissina olisi, että Korsnäsin ja Maalahden edustajat voisivat osallistua valmistelutyöryhmien, sote-johtoryhmän ja koordinaationeuvottelukunnan linjauksen mukaan rajoitetusti ryhmien toimintaan vuonna 2020. Näin ollen toteutuisi myös kuntien oikeusturva sen suhteen, että myös heitä kuullaan sen suhteen, liittyisivätkö asiat pelkästään hyvinvointikuntayhtymän perusterveydenhuollon- ja/tai sosiaalihuollonvalmisteluun vai olisiko niissä myös erikoissairaanhoidon näkökulma.
4. Sen sijaan ohjausryhmän kokoukset ovat jo selkeää linjanvetoa ja valmistelua päätöksentekoa varten, minkä vuoksi Korsnäs ja Maalahti eivät voisi osallistua niiden pykälien käsittelyyn, jotka koordinaationeuvottelukunta olisi katsonut koskevan hyvinvointikuntayhtymän perusterveydenhuollon- ja/tai sosiaalihuollonvalmistelua.
5. Tarvittaessa ohjausryhmä voisi kuitenkin kutsua kuntien edustajat pykälien käsittelyyn asiantuntijoina, joilla olisi puhe- ja läsnäolo-oikeus, mutta ei äänioikeutta.

Päätöksenteko mukaan tulosta syksyn 2020 aikana

1. On myös mahdollista, että Korsnäs ja Maalahti tekevät päätöksen lakisääteisen sosiaali- ja perusterveydenhuollon järjestämistäsiirron syksyn 2020 aikana.
2. Ohjausryhmän päätöksen mukaisesti kunnat voivat tällöin osallistua päätöksentekoon vuoden 2021 alusta alkaen.
3. Olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, että päätöksen tehneet kunnat sidottaisiin mahdollisimman nopeasti mukaan valmisteluun, minkä vuoksi kunnille voitaisiin myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeus, mutta ei äänioikeutta myös niiden ohjausryhmän pykälien käsittelyyn, jotka koskevat hyvinvointikuntayhtymän perusterveydenhuollon ja/tai sosiaalihuollon siirron valmistelua.

Yhteenveto ehdotuksesta

1. Korsnäsin ja Maalahden edustajat voisivat osallistua valmistelutyöryhmiin, sote-johtoryhmän ja koordinaationeuvottelukunnan kokouksiin niiltä osin kuin valmistelutyöryhmät, sote-johtoryhmä ja koordinaationeuvottelukunta ohjausryhmän 13.5.2020 linjauksen mukaisesti sen mahdolliseksi katsovat.
2. Koordinaationeuvottelukunta tekisi esityksen ohjausryhmää varten siitä, mitkä asiat koskisivat 1) valtionosuushankkeita, 2) koko kuntayhtymää ja 3) hyvinvointikuntayhtymän perusterveydenhuollon ja/tai sosiaalihuollon siirron valmistelua
3. Ohjausryhmän esityslistassa käsiteltäisiin asiat kohdassa kaksi mainitussa järjestyksessä. Ohjausryhmä vahvistaisi koordinaationeuvottelukunnan ehdotuksen hyväksyessään kokouksen esityslistan.
4. Kategorian 1 asioiden käsittelyn jälkeen kokouksesta poistuisivat Kruunupyyn edustajat ja kategorian 2 käsittelyn jälkeen Korsnäsin ja Maalahden edustajat.
5. Tarvittaessa ohjausryhmä voisi kutsua Korsnäsin ja Maalahden edustajat puhe- ja läsnäolo-oikeudella, mutta ei äänioikeudella myös hyvinvointikuntayhtymän perusterveydenhuollon ja/tai sosiaalihuollon valmistelua koskevien pykälien käsittelyyn.
6. Samoin toimittaisiin myös silloin, jos Korsnäs tai Maalahti tekisi päätöksen lakisääteisen sosiaali- ja perusterveydenhuollon järjestämistäsiirron syksyn 2020 aikana. Tällöin ne saisivat täyden osallistumisoikeuden valmisteluun vuoden 2021 alusta alkaen.